EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

XXX International Science Conference «Modernity and current problems of society regarding the development of science»

July 31 - August 02, 2023

Graz, Austria

MODERNITY AND CURRENT PROBLEMS OF SOCIETY REGARDING THE DEVELOPMENT OF SCIENCE

Abstracts of XXX International Scientific and Practical Conference

Graz, Austria

(July 31 – August 02, 2023)

UDC 01.1

ISBN – 9-789-46485-351-3

The XXX International Scientific and Practical Conference «Modernity and current problems of society regarding the development of science», July 31 – August 02, Graz, Austria. 191 p.

Text Copyright © 2023 by the European Conference (https://eu-conf.com/).
Illustrations © 2023 by the European Conference.
Cover design: European Conference (https://eu-conf.com/).
© Cover art: European Conference (https://eu-conf.com/).
© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Kaynts D., Boyko N., Mykaylo O. Monitoring of the "green" urban ecosystem of the city of Uzhhorod. Abstracts of XXX International Scientific and Practical Conference. Graz, Austria. Pp. 8-9.

URL: https://eu-conf.com/events/modernity-and-current-problems-of-society-regarding-the-development-of-science/

20.	Карпушина М.Г. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ПРОЦЕСУ ДОКАЗУВАННЯ	98
	MEDICINE	
21.	Denysenko O.I., Fedoruk V.O. IMPROVEMENT OF THE TREATMENT OF PATIENTS WITH ECZEMA WITH THE CALCULATION OF MECHANISMS OF THE DEVELOPMENT OF CLINICAL MANIFESTATIONS OF DERMATOSIS	101
22.	Antoniuk O.P., Vasulivna T.A. THE DIAGNOSIS OF VENOUS DUCT IN FETUSES AT EARLY PERIOD OF HUMAN ONTOGENESIS	105
23.	Orlova N., Kovtun G., Palamar I. COMPARATIVE ANALYSIS OF MORTALITY FROM CARDIOVASCULAR DISEASES IN UKRAINE, EUROPE, AND EU COUNTRIES	109
24.	Makarov V.V., Vyun I.A., Korolevska A.Yu. ETIOLOGICAL BACTERIAL SPECTRUM OF PATIENTS WITH NECK PHLEGMONA	114
25.	Саргош В.І., Міхеєнко О.І. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ПІСЛЯІММОБІЛІЗАЦІЙНІЙ КОНТРАКТУРІ ПЛЕЧА	119
	PEDAGOGY	
26.	Tynkaliuk O.V. SHAPING THE CONTENT OF ENGLISH TEXTBOOKS AND MANUALS FOR STUDENTS OF NATURAL SCIENCES	123
27.	Мартинюк М.Т., Підгорний О.В. СИСТЕМА СМИСЛОВИХ УСТАНОВОК (ПАРАДИГМ) ЯК ПОНЯТІЙНО-ЗНАННЄВА ОСНОВА ЦІЛІСНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ВІДНОСИНИ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ	127
	PHILOLOGY	
28.	Artysh O. TEACHING ENGLISH PRONUNCIATION USING PODCASTS	133

СИСТЕМА СМИСЛОВИХ УСТАНОВОК (ПАРАДИГМ) ЯК ПОНЯТІЙНО-ЗНАННЄВА ОСНОВА ЦІЛІСНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ВІДНОСИНИ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ

Мартинюк Михайло Тадейович
доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, завідувач кафедри фізики
та інтегративних технологій навчання природничих наук,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Підгорний Олександр Васильович
аспірант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Трактування понять, що використовуються для позначення уявлень людини про навколишню дійсність, про саму себе та про інших людей постійно змінюються. Тому формування термінологічного апарату в галузі природничих знань є особливо важливим не лише в науковому сенсі, але й в контексті природничої освіти. Це сповна стосується й таких понять як «світогляд», «картина світу», «образ світу» тощо. Ці та рядоположні з ними поняття мають різнорівневі семантичні наповнення, розуміння яких ускладнюється ще й практикою їх змішування в науковому просторі. Проте демаркація понять, які складають основу сучасного тлумачення картини/образу світу, є необхідним при побудові будь-якої (цілісної чи фрагментарної) системи уявлень людини про світ, інших людей, про себе та свою діяльність.

У нашому дослідженні послідовно реалізована ідея творення понятійно-знаннєвої основи цілісних уявлень про відносини людини і природи на основі системи смислових установок (парадигм), як вихідних, при подальшому формуванні змісту фундаментальної та фахової підготовки майбутніх учителів природничих спеціальностей та їх соціалізації в умовах творення суспільства сталого розвитку.

Пропонована тут система базових понять та їх смислових наповнень є багаторівневою. В якості багаторівневої системи домінантних (визначальних) понять в контексті побудови сучасної природничо-наукової картини світу та адекватного їй образу світу належать:

а) методологічні поняття;

- ***Природа*** – це все, що реально існує незалежно від людини у його нескінченній різноманітності речей (утворень) та подій (змін), які називають природними тілами та природними явищами, відповідно.
- ***Людина*** – це особлива частина (складова) природи, яка у процесі своєї життєдіяльності набула здатності пізнавати світ, тобто сприймати, осмислювати і пояснювати «усе що існує» в природі, у тому числі й саму себе та своє місце і

роль у ній, завдяки своїм відчуттям, мисленню та розуму. Це означає, що світ є «потенційно» пізнаваним (людиною). Функціонування органів чуття та розумової діяльності людини мають природну основу.

➢ ***Суспільство.*** В процесі історичного досвіду (розвитку) життєдіяльності людей, спрямованої на відтворення умов для існування та задоволення життєвих потреб окремих людей (груп людей) утворилася особлива реальність, – середовище взаємних стосунків людей. Цю реальність називають «суспільством» або «соціумом». Суспільство функціонує на основі об'єктивних соціальних законів, які воно породжує (творить). Людина, як окрема особистість осмислює себе частиною суспільства як реального середовища в якому вона існує.

➢ ***Свідомість*** – здатність людини пізнавати своє оточення і саму себе за допомогою мислення та розуму, внаслідок чого формується інтелект особистості. Можливість пізнавати світ – це якість (здатність) людини як соціальної істоти. Однією із форм суспільної свідомості є наука. Критеріями науки і наукового пізнання є: об’єктивність, доказовість, обґрунтованість і достовірність, а також можливість перевірки результатів дослідним шляхом (верифікованість знання) та потенційна можливість спростування (фальсифікованість знання).

➢ ***Світ.*** В процесі реалізації свідомого ставлення до речей і подій в природі, а також до людей і до самої себе, у людини та в суспільстві формується певне бачення «всього того, що існує». Суть «всього того, що існує» у його сприйнятті (осягненні) розумом, людина означає словом «світ». Отже, світ – це реальність, яка осягається розумом людини. Залежно від того, що саме (безпосередньо) осягається розумом та функціонує в свідомості людини, розрізняють й відповідні світи. Наприклад: реальний світ – це сукупність природи, людини і суспільства у їх цілісності та взаємодії; матеріальний світ (світ речовинний, тілесний); світ ідей (духовний світ); неорганічний світ (нежива природа), органічний світ (жива природа); тваринний і/або рослинний світи (тварини і/або рослини); мікро-, макро-, мегасвіти; техносвіт (світ техніки та виробничих технологій) і таке інше.

➢ ***Світогляд*** – це найзагальніша форма самосвідомості людини і суспільства. В світогляді поєднуються в єдину систему (цілісно) принципи, знання, ідеали, цінності, надії, вірування, погляди на сенс і мету життя, які визначають діяльність індивіда або соціальної групи та органічно включаються у їх вчинки та норми поведінки (вікіпедія).

Світогляд, як форма самосвідомості окремої людини, – це завжди органічне поєднання колективної свідомості суспільства у певний відтінок часу та суб’єктивних якостей особистості самої людини.

➢ ***Картина світу*** – це система знань, уявлень і образів дійсності, яка є основою світогляду. Картина світу створюється і еволюціонує в процесі діяльності людини, окремих груп людей та усієї спільноти людей (суспільства) в цілому різниться залежно від епохи та соціальної групи, якою вона породжена.

➢ ***Образ світу*** – це картина світу, наповнена значеннями і смислами. В образі світу втілена ідея цілісності і наступності у зародженні, розвитку і функціонування пізнавальної сфери особистості.

➢ ***Внутрішня картина світу*** – одне із центральних психологічних понять, яке вказує на особливості функціонування «образу світу» на рівні реального психічного життя окремої людини (зокрема, в якості взаємозв'язку свідомого і несвідомого).

➢ ***Ментальність*** – це чуттєво-мисленнєвий інструментарій освоєння довкілля, тому вона є природним баченням світу, достеменно не прорефлексованим і логічно не обґрунтованим. У культурноісторичному вимірі суспільного буття ментальність постає як спільне психологічне оснащення представників певної культури, що дає змогу хаотичний потік різноманітних вражень інтегрувати свідомістю у певне світобачення. Підґрунтям ментальності є образ світу, який закладено культурою у свідомість людей окремого суспільства і перетворюється ними спонтанно, здебільшого поза контролем їхньої «буденної свідомості».

б) загальні природничо-наукові поняття.

➢ ***Наукова картина світу***. Знаннєво-понятійну основу наукових уявлень про світ та його будову називають науковою картиною світу. Наукову картину світу як цілісне утворення поділяють на дві функціональні складові у їх взаємозв'язку: природничо-наукову та науково-гуманітарну картини світу, – залежно від відповідних галузей сучасних знань. Сучасна наукова картина світу – це система сучасного наукового знання у розвитку. У свою чергу, наукова картина світу є засобом для отримання нових знань.

➢ ***Природничо-наукова картина світу*** – це цілісна система узагальнених теоретичних знань про природу як все те, що існує незалежно від людини (суспільства).

Становлення та розвиток наукової картини світу – процес складний і довготривалий. Він починається з найпростіших спостережень за природними та соціальними явищами, і реалізується засобами емпіричних і теоретичних узагальнень.

У процесі вивчення окремих природничих наук (та їх розділів) формуються й відповідні їм теоретичні (змістові) узагальнення, які називають фрагментарними природничими картинами світу (фізична, хімічна, біологічна, астрономічна та інші картини світу). Кожна окрема фрагментарна природнича картина світу є найвищим рівнем теоретичних узагальнень у відповідній галузі знань.

Внаслідок інтеграції фрагментарних природничих картин світу (рис. 1) формуються уявлення про природничо-наукову картину світу як цілісне матеріальне утворення у його розвитку.

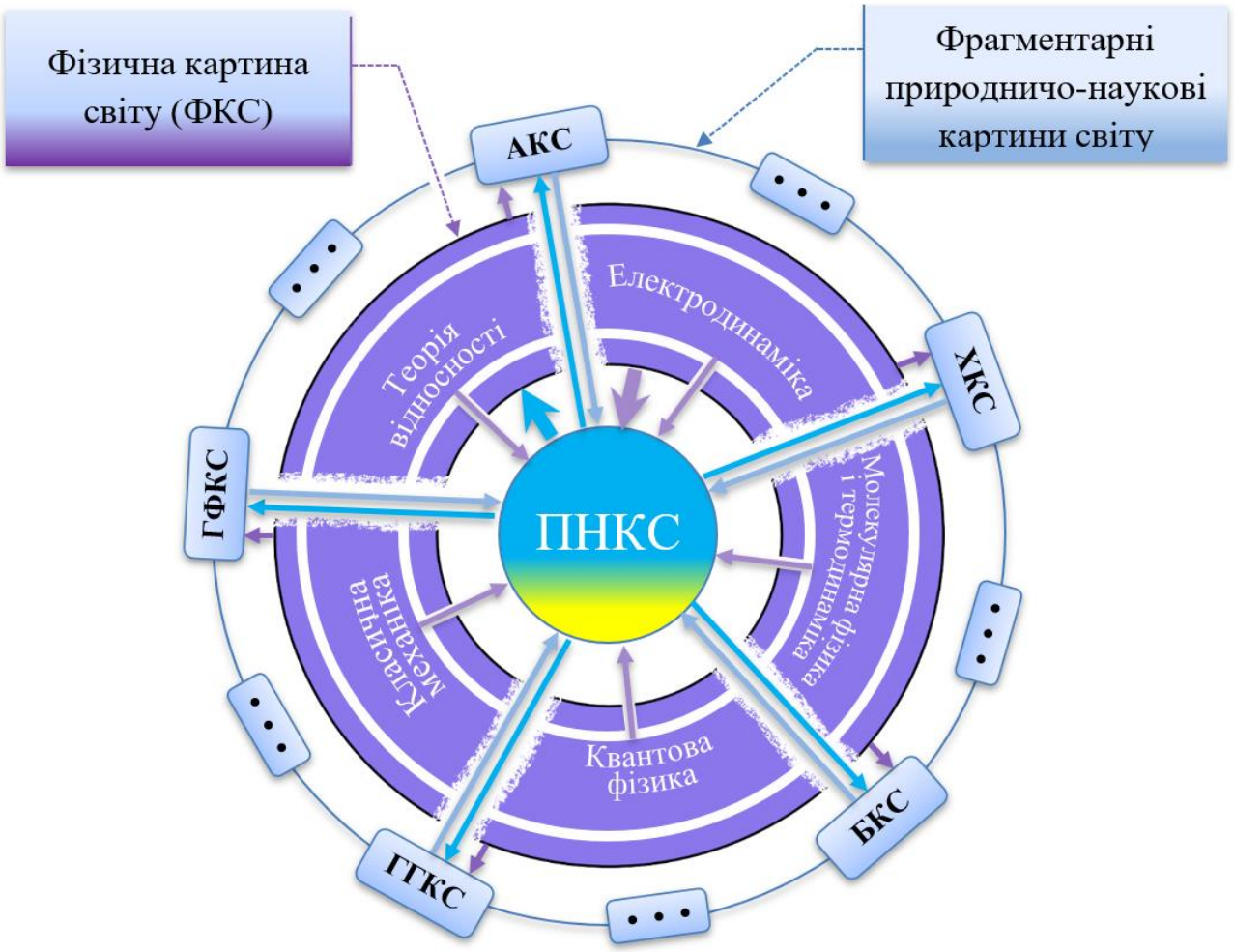

Рис. 1. Схематичне зображення найзагальніших зав'язків фрагментарних природничо-наукових картин світу та цілісної природничо-наукової картини світу *(Примітка: символи «• • •» означають інші, більш вузькопредметні природничо-наукові картини світу).*

Із загально-наукової (філософської) точки зору, ціле завжди є чимось більшим, ніж проста сума його частин. Тому весь світ – це єдине ціле, а окремі явища і об'єкти, що виділяються нами, мають сенс тільки як частини цілісного. Це означає, що будь-яку фрагментарну природничу картину світу є сенс розглядати лише як частину більш загальної цілісної природничо-наукової картини світу.

➢ ***Функції природничо-наукової картини світу***. Природничо-наукова картина світу має не лише пізнавальну та власне світоглядну функції. Вона ще й виконує організаційну функцію щодо соціалізації природничо-наукового знання в систему цінностей сучасної культури, зокрема в контексті науково-

технічного прогресу, проблем забезпечення життєдіяльності людини і суспільства та, безперечно, природничої освіти молоді і дорослих.

➢ ***Рівні функціонування картини світу*** в сфері освіти. Залежно від того хто є творцем і носієм певної картини світу, виокремлюють рівні функціонування картини світу: рівень науково-теоретичного представлення, рівень освітньої (освітньо-професійної) програми, рівень навчальної програми, рівень підручника, рівень реальної освітньої діяльності. У зв'язку з цим розрізняють й відповідні рівні картини світу: від природничо-наукової картини світу, як надбання людської спільноти в цілому, – і далі у напрямку індивідуальної природничо-наукової картини світу здобувача освіти.

Висновки. 1. Цілком очевидно, що множини смислових значень окреслених вище понять суттєво перекривають одна одну, а обсяг такого «перекриття» є динамічним залежно від конкретного «об'єкту/суб'єкту» пізнання. В цілому ж, чітке осмислення та послідовна демаркація змістового наповнення кожного із означених вище понять як базових є неминучим і таким, що визначає можливості правильного тлумачення людиною природи, самої себе та інших людей.

2. Зазначена система смислових установок (парадигм) є результатом поєднання філософського (світоглядного), загально-наукового (фізико-хімічно-біологічно-географічного) та соціально-психологічного аналізу стану функціонування сучасного образу світу в контексті ідеї цілісності і наступності у зародженні, розвитку і функціонуванні пізнавальної сфери особистості, а також актуальності стратегій мислення, вироблених у науковому природознавстві, для сучасної культури в цілому.

3. Наш досвід показує, що подальше представлення пропонованої багаторівневої системи домінантних (визначальних) понять на наступних її рівнях має менший рівень загальності, бо передбачає функціонально-орієнтований контент уявлень про відносини Природи і Людини залежно, зокрема, від цілей і завдань певної (тієї чи іншої) освітньої програми. Це нами обґрунтовано на прикладі конструювання та упровадження міждисциплінарного дидактичного комплексу «Сучасна природничо-наукова картина світу» в системі особистісного та професійного становлення майбутнього вчителя природничих наук [4].

Список літератури:

1. Гончаренко С. У. Формування у дорослих сучасної наукової картини світу: монографія. Київ: ІПООД НАПН України, 2013. 220 с.

2. Кириленко К. М. До питання про демаркацію понять «картина світу», «світогляд» та «образ світу». Актуальні проблеми філософії та соціології. Київ, 2021. №. 28. С. 9-13.

3. Кириченко В. В. Наукова концептуалізація моделі становлення картини світу особистості у сучасному інформаційному суспільстві. *Актуальні проблеми психології*: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Київ : Видавництво «Фенікс», 2018. Т. XII. Випуск 24. С.75–94

4. Мартинюк М.Т., Підгорний О.В. Міждисциплінарний дидактичний комплекс «Сучасна природничо-наукова картина світу» в системі особистісного та професійного становлення майбутнього вчителя природничих наук. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Теорія та методика навчання природничих наук. Вінниця: ВДПУ, 2023. № 4. С. 175–190.

5. Ніколаєнко С.І. Порівняльний аналіз категорій «образ світу» і «внутрішня картина світу». Сучасна картина світу: інтеграція наукового та позанаукового знання : зб. наук. праць УАБС НБУ. Суми: Мрія-1 ЛТД; УАБС НБУ. 2004. Вип. 3. С. 234–238.

6. Симоненко С. В. «Образ світу» та «Картина світу» як детермінанти індивідуальних стратегій візуально-мисленнєвої діяльності суб'єкта. *Наука і освіта* : наук.-практ. журнал. – Одеса : Астропринт. 2011. № 9. Спецвип.: Проект «Когнітивні процеси та творчість». С. 234–243.

7. Філософський енциклопедичний словник : енциклопедія / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; голов. ред. В. І. Шинкарук. Київ: Абрис, 2002. 742 с.

Scientific publications

MATERIALS

The XXX International Scientific and Practical Conference
«Modernity and current problems of society regarding the development of science»

Graz, Austria. 191 p.

(July 31 – August 02, 2023)